
הקשר בין רמת דתיות, רמת הכנסה ורמת השכלה לבין עמדות כלפי

שוויון מגדרי בקרב תושבי ישראל

שם, שם משפחה ושם, שם משפחה

1. תיאור נושא המחקר

במהלך העשורים האחרונים גוף רחב של ספרות החל לעסוק בתחום ה"שוויון המגדרי" (Gender equality), תחום זה מתייחס, בין היתר, להשקפה כי גברים ונשים צריכים לזכות ליחס שווה וכי אין מקום להפלות בין אנשים על בסיס מגדרם (Assembly, 1997). על רקע ההשלכות השליליות של חוסר השוויון המגדרי, לרבות: גילויי אלימות, תקיפה מינית ואונס, פערי השכלה ופגיעה בזכויות אדם בסיסיות (Human Development Report, 2014), לאורך העשורים האחרונים חוקרים רבים מנסים להתחקות אחר הגורמים אשר מנבאים את עמדותיהם של אנשים כלפי שוויון מגדרי. אף על פי שמחקרים רבים עוסקים בנושא "שוויון מגדרי" (Arber & Khlal, 2002; Inglehart & Norris, 2003; Jayachandran, 2014; Kabeer, 2005), עד כה, מעט מאוד מחקרים אמפיריים בחנו כיצד דת, רמת השכלה ורמת הכנסה משפיעים על עמדותיהם של אנשים כלפי השוויון המגדרי. לאור זאת, מטרת המחקר הנוכחי להשלים פער זה בספרות ולבחון האם קיים קשר בין רמת הדתיות, ההשכלה וההכנסה של אנשים לבין עמדותיהם כלפי שוויון מגדרי?

השערות המחקר

המחקר הנוכחי העלה 3 השערות מחקר:

- (1) יימצא קשר שלילי בין רמת דתיות לבין עמדות כלפי שוויון מגדרי, כך שככל שמשותפי המחקר ידווחו על רמת דתיות גבוהה יותר כך הם ידווחו על נכונות נמוכה יותר לשוויון בין גברים ונשים בחברה.
- (2) יימצא קשר חיובי בין רמת הכנסה לבין עמדות כלפי שוויון מגדרי, כך שככל שמשותפי המחקר ידווחו על רמת הכנסה גבוהה יותר כך הם ידווחו על נכונות רבה יותר לשוויון בין גברים ונשים בחברה.
- (3) יימצא קשר שלילי בין רמת השכלה לבין עמדות כלפי שוויון מגדרי, כך שככל שמשותפי המחקר ידווחו על רמת השכלה גבוהה יותר כך הם ידווחו על נכונות רבה יותר לשוויון בין גברים ונשים בחברה.

2. סקירת ספרות

חוסר שוויון מגדרי

תחום "חוסר השוויון המגדרי" הפך בעשורים האחרונים לאחד ממוקדי המחקר והפעילות המרכזיים בספרות המחקרית ובמערכת אכיפת החוק בארץ ובעולם (Inglehart & Norris, 2003; Kabeer, 2005). ככלל, חוסר שוויון מגדרי מתייחס להתייחסות מפלה והעדפה של קבוצה מגדרית אחת על פני הקבוצה האחרת (לרוב הנשים). חוסר שוויון בין גברים לנשים בא לידי ביטוי בשדות שונים, כגון: חלוקת התפקידים לא שווה במסגרת התא המשפחתי (Malmusi et al., 2012), קשיי השתלבות וקידום של נשים בשוק התעסוקה המרכזי (Arber & Khlat, 2002), תת ייצוג נשים במוסדות אכיפת החוק ומוסדות פוליטיים וכדומה. חוסר השוויון בין נשים וגברים מקבל ביטוי בהיבטים שונים, למשל, בסקר שנערך לאחרונה בישראל נמצא כי חלה עליה במספר הנשים הלומדות באוניברסיטאות, אף על פי כן, נתוני הסקר הצביעו כי מרבית הנשים לומדות בעיקר בתחומים המוגדרים כ"נשיים" – הוראה, סיעוד, מדעי הרוח ומדעי החברה. תחומים אלו ידועים כבעלי יוקרה והכנסה נמוכה באופן יחסי. בנוסף, ניתן למצוא שיעורים נמוכים יחסית של נשים אשר מועסקות באקדמיה, בשנת הלימודים 2004-2005 נשים היוו כ- 43% מהמרצים באוניברסיטאות ישראל, 35.2% מהמרצים הבכירים, 21.6% מהפרופסורים ו-11.9% בלבד מהפרופסורים מן המניין. יתרה מכך, נתוני השכר בישראל מעידים כי נשים זוכות לשכר ממוצע נמוך בהשוואה לגברים. נכון לשנת 2006, שכרן הממוצע של נשים נמצא 5,521 בהשוואה לשכרם הממוצע של גברים שעמד על 8,712. כמו כן, שכרן הממוצע של גברים לפי שעה היה 45.8 שקלים לעומת שכרן של נשים שעמד על 38.3 שקלים בלבד. חוסר השוויון המגדרי בא לידי ביטוי גם בייצוגן של נשים בשדה הפוליטי. נכון לשנת 2007 כהנו בכנסת רק 17 נשים בהשוואה ל-103 גברים (המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2006).

חוסר השוויון המגדרי טומן בחובו השלכות שליליות רבות. חוקרים מציעים כי על רקע חוסר השוויון המגדרי נשים רבות נוטות לסבול מגילויי אלימות, תקיפה מינית ואונס (Human Development Report, 2014). מחקרים אף מלמדים כי במדינות מערביות חוסר השוויון המגדרי קשור לפערי השכלה, פגיעה בזכויות אדם בסיסיות, גישה מוגבלת של נשים לתחומי לימוד ותעסוקה ואף לפערים במצב הבריאות הפיזי והנפשי בין נשים וגברים (Palència et al., 2014). בנוסף, בצל חוסר השוויון המגדרי, נשים רבות סובלות מחלוקת תפקידים לא שוויונית במסגרת התא המשפחתי כאשר כלפי רבות מהן מוטלת מערכת ציפיות כפולה - מילוי תפקידי משק הבית וגידול הילדים, ובמקביל סיוע בפרנסת הבית והשתלבות בשוק העבודה (Palència et al., 2014). במקביל לכך, בעקבות חוסר השוויון המגדרי, נשים רבות מתקשות להשתלב בתפקידי מפתח בשוק העבודה ומשתכרות בשכר ממוצע נמוך בהשוואה לשכרם של גברים (כהן, 2000).